

Εξετάσεις PISA - Δημογραφικό - Εθνικό Μέλλον και Συμφέρον

Γράφει ο Αντγος ε.α. Νικόλαος Πιτσόλης

Επίτιμος Διευθυντής Ζ΄ Κλάδου ΓΕΕΘΑ

Ανακοινώθηκαν στις 08/09/2026 τα αποτελέσματα των εξετάσεων PISA, που πραγματοποιήθηκαν το 2025. Στην έρευνα συμμετείχαν 765.000 μαθητές από 91 χώρες, δηλαδή 10 επιπλέον από τις εξετάσεις του 2022.

Τα στοιχεία που παρατίθενται προέρχονται από το Υπουργείο Παιδείας - <https://www.minedu.gov.gr> & τον ΟΟΣΑ - <https://www.oecd.org>.

Οι εξετάσεις **PISA** (Programme for International Student Assessment) είναι ένα διεθνές πρόγραμμα αξιολόγησης των μαθητών που διενεργείται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), το οποίο ξεκίνησε το 2000.

Οι εξετάσεις, στις οποίες συμμετέχουν περισσότερες από 80 χώρες παγκοσμίως, διενεργούνται κάθε 3 χρόνια σε 15χρονους μαθητές και μαθήτριες (15 ετών και 3 μηνών μέχρι 16 ετών & 2 μηνών). Εξετάζονται Κατανόηση Κειμένου, Μαθηματικά και Φυσικές Επιστήμες. Από το 2025 εξετάζονται Αγγλικά και Επίλυση Προβλημάτων σε Ψηφιακά Περιβάλλοντα.

Επισημαίνεται ότι το 2025 μια σειρά χωρών όπως Αλβανία, ΗΠΑ, Καναδάς, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία και Ολλανδία, δεν κατάφεραν να διεξαγάγουν την έρευνα σύμφωνα με τις προδιαγραφές που απαιτούνται.

Το 2025 συμμετείχαν από την Ελλάδα 6.858 μαθητές και μαθήτριες, από 229 σχολεία, που αποτελούν το μεγαλύτερο δείγμα Ελληνικής συμμετοχής. Οι υπόψη μαθητές και μαθήτριες φοιτούσαν στην Δ΄ & Ε΄ τάξη κατά την περίοδο της πανδημίας του Covid-19.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων για την Ελλάδα δεν είναι καλά, αν και διαπιστώνεται ότι οι επιδόσεις των μαθητών υποχωρούν συνολικά παγκοσμίως, γεγονός που δείχνει ότι η κρίση δεν αφορά μόνο την Ελλάδα.

Η συνολική απόδοση της Ελλάδας είναι:

- **Μαθηματικά: 424** μονάδες και **46η** θέση
- **Κατανόηση Κειμένου: 423** μονάδες και **43η** θέση
- **Φυσικές Επιστήμες: 434** μονάδες και **50η** θέση
- **Επίλυση Προβλημάτων σε Ψηφιακά Περιβάλλοντα**, το οποίο εξετάστηκε για πρώτη φορά το 2025, **461** μονάδες και **48η** θέση.
- Για πρώτη φορά εξετάστηκε η ικανότητα στα Αγγλικά, τα αποτελέσματα για την οποία θα ανακοινωθούν τον 05/2027.

Στην Ελλάδα, σε **σύγκριση με τα αποτελέσματα του 2022**:

- Τα **Μαθηματικά έπεσαν κατά 6 μονάδες**, ενώ ο μέσος όρος τού ΟΟΣΑ-23¹ έπεσε κατά 11 και της ΕΕ των 27 κατά 12. Δυστυχώς, το 49,50% στην Ελλάδα βρίσκεται κάτω από το βασικό επίπεδο επάρκειας².
- Η **Κατανόηση Κειμένου έπεσε 16 μονάδες**, ενώ ο μέσος όρος τού ΟΟΣΑ-23 έπεσε κατά 16 και της ΕΕ των 27 κατά 18. Δυστυχώς, το 43,80% στην Ελλάδα βρίσκεται κάτω από το βασικό επίπεδο επάρκειας.
- Οι **Φυσικές Επιστήμες έπεσαν κατά 7 μονάδες**, ενώ ο μέσος όρος τού ΟΟΣΑ-23 έπεσε κατά 5 και της ΕΕ των 27 κατά 5. Δυστυχώς, το 40,90% στην Ελλάδα βρίσκεται κάτω από το βασικό επίπεδο επάρκειας.

Το πρόβλημα για την Ελλάδα έγκειται στο γεγονός ότι και το 2022 υπήρχε μείωση στην επίδοση, μια μείωση ωστόσο συνεχιζόμενη από το 2015.

Διαπιστώνεται δυστυχώς ότι από το 2015 μέχρι το 2025, δηλαδή **σε μια 10ετία**, οι επιδόσεις της Ελλάδας έπεσαν αρκετά και μάλιστα κάτω από τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ:

- Τα **Μαθηματικά** από **454**, έπεσαν κατά **30** μονάδες.
- Η **Κατανόηση Κειμένου** από **467**, έπεσε **44** μονάδες.
- Οι **Φυσικές Επιστήμες** από **455**, έπεσαν κατά **21** μονάδες.

Θεωρώ σκόπιμο να επισημάνω ότι στις ίδιες εξετάσεις, η Τουρκία πέτυχε μια από τις καλύτερες επιδόσεις μεταξύ των χωρών που συμμετείχαν, βελτιώνοντας όλες τις βαθμολογίες της. Αναλυτικά, η συνολική απόδοση της Τουρκίας είναι:

- **Μαθηματικά: 462** μονάδες και **28η** θέση
- **Κατανόηση Κειμένου: 472** μονάδες και **18η** θέση
- **Φυσικές Επιστήμες: 494** μονάδες και **18η** θέση
- **Επίλυση Προβλημάτων σε Ψηφιακά Περιβάλλοντα: 473** και **42η** θέση

Δηλαδή, η σχέση των αποτελεσμάτων Ελλάδας και Τουρκίας είναι σε βάρος της Ελλάδας, με ό,τι αυτό θα μπορούσε να σημαίνει για το μέλλον.

¹ Αναφέρεται στις 23 χώρες μέλη του ΟΟΣΑ που έχουν λάβει μέρος σε όλους τους κύκλους της έρευνας PISA μέχρι σήμερα, έτσι ώστε η διαχρονική σύγκριση να μην επηρεάζεται από την προσθαφαίρεση χωρών στους επιμέρους κύκλους.

² Τελειώνει την υποχρεωτική εκπαίδευση χωρίς να διαθέτει το βασικό επίπεδο λειτουργικού εγγραμματισμού, το οποίο απαιτείται ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της καθημερινότητας, κατανοώντας απλά φαινόμενα, το νόημα απλών κειμένων και κάνοντας απλούς μαθηματικούς συλλογισμούς και πράξεις.

Αντικείμενο	Θέση μεταξύ 91 χωρών ΟΟΣΑ			
	Ελλάδα	Τουρκία	Μείωση επίδοσης Ελλάδας 2022 - 2025	Αύξηση επίδοσης Τουρκίας 2022 - 2025
Μαθηματικά	46	28	-6	8
Κατανόηση Κειμένου	43	18	-16	16
Φυσικές Επιστήμες	50	18	-7	18
Επίλυση Προβλημάτων σε Ψηφιακά Περιβάλλοντα	48	42	Εξετάσθηκε για πρώτη φορά	

Στο ίδιο πλαίσιο του προβληματισμού για την Παιδεία, θεωρώ σκόπιμο να εντάξω και το Δημογραφικό Πρόβλημα, θέμα στο οποίο αναλυτικά αναφέρθηκα στο βιβλίο μου «Μια διαδρομή στα Μονοπάτια των 200 Ετών της Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας - Ο Απολογισμός»

Στις 11/09/2026 περνούν για πρώτη φορά το κατώφλι του Δημοτικού **69.895** «πρωτάκια».

Το **2010** ο αριθμός αυτός ήταν **114.600**. Σε μόλις 16 χρόνια «χάθηκαν» 44.705 παιδιά, **μείωση** δηλαδή της τάξης του **39%**, από το οποίο το 30% χάθηκε την τελευταία δεκαετία.

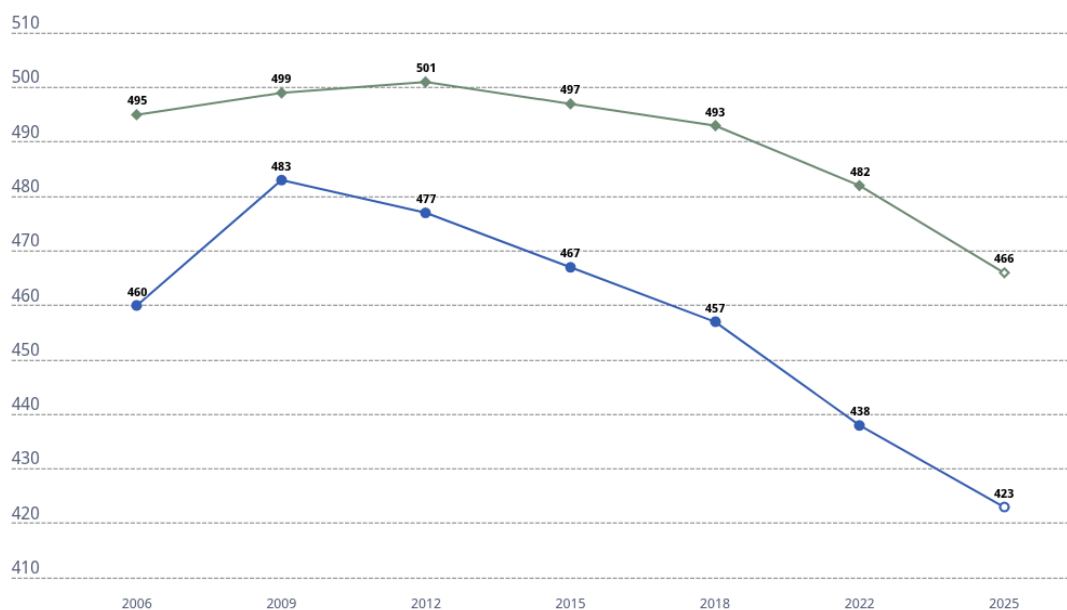
Το γεγονός αυτό αποτελεί δείγμα του δημογραφικού προβλήματος της Ελλάδας, στην οποία ο αριθμός των γεννήσεων το 2000 ήταν 103.274, ενώ το 2024 μόλις 68.467.

Τόσο η συνεχής μείωση των επιδόσεων της Ελλάδας όσο και η βελτιωμένη επίδοση της Τουρκίας αφενός και το οξύ Δημογραφικό Πρόβλημα αφετέρου, αποτελούν γεγονότα που πρέπει να μελετηθούν και αντιμετωπισθούν άμεσα και με τον πλέον πρόσφορο τρόπο, από το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων της χώρας, μακριά από κομματικές αγκυλώσεις και συμφέροντα και με γνώμονα αποκλειστικά το Εθνικό Μέλλον και Συμφέρον.

Mean performance in reading

PISA score points

—○— Greece —◇— OECD average (23 countries)

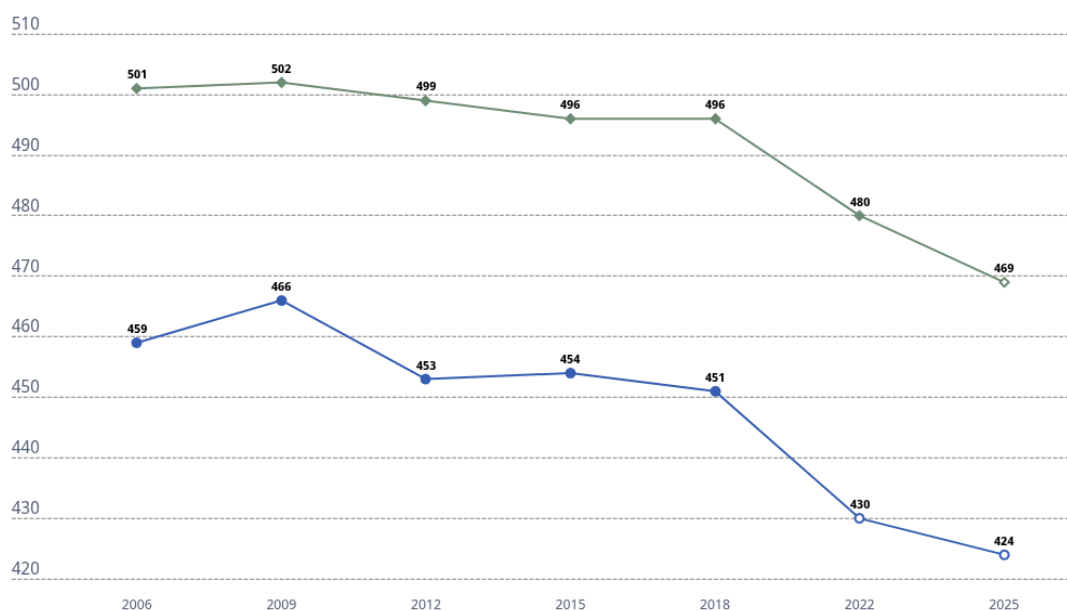
Source: OECD, PISA 2025 Database, Table I.B1.2a.37.

© OECD

Mean performance in mathematics

PISA score points

—○— Greece —◇— OECD average (23 countries)

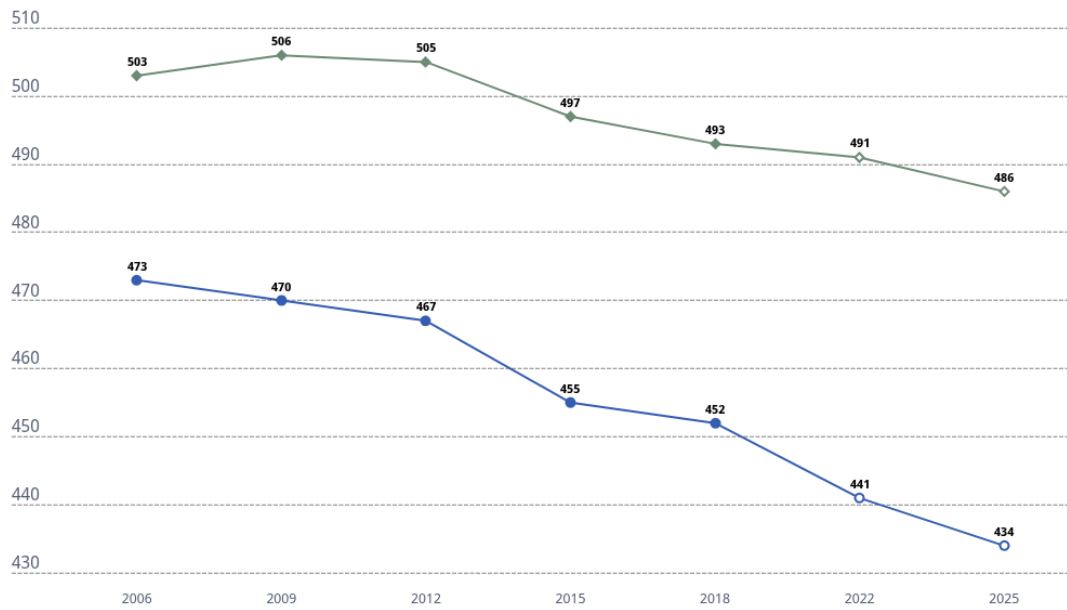
Source: OECD, PISA 2025 Database, Table I.B1.2a.38.

© OECD

Mean performance in science

PISA score points

—○— Greece —◆— OECD average (23 countries)

Source: OECD, PISA 2025 Database, Table I.B1.2a.36.

© OECD